

A demokrácia és a szabadság nem fügefalevél

Az 1956-os magyar forradalom megmen-
tette Európát, elkerülhetővé tette a har-
madik világháborút. Így összegezték a fél
évszázada Magyarországon történetek Bo-
lognában, ahol – a szegedi egyetem olasz
intézetének közreműködésével – konferen-
ciát rendeztek. A jubileumi megemlékezés
Olaszországban is folytatódik.

Az első traumát 1956 jelentette a második vi-
lágháborút követően kialakult rendben. A ma-
gyar forradalom elkerülhetővé tette a harmadik
világháborút. Olaszország legfelsőbb vezetői ki-
álltak a magyar ügy mellett, az 56-os forrada-
lom leverésének megítélése azonban belpoliti-
kai válságot, az akkor és ott erős kommunista
pártban szakadást okozott – fogalmazták meg
Bolognában, a Visszagondolva Budapestre öt-
ven év után című nemzetközi tudományos ta-
lálkozón. A tanácskozáson az 56-os magyar író-
perekéről tartott előadásával is kitűnt *Pál József*.
A Szegedi Tudományegyetem Olasz Intézeté-
nek vezetője példaként említette, hogy az olasz
államfő, *Giorgio Napolitano* ötven évvel ezelőtt
– az olasz kommunista párt akkori vezetőjével,
Palmiro Togliattival egyetemben – helyeselte a
magyar forradalom elleni szovjet beavatkozást,
mert nem ismerte el a „külön magyar út” lehe-
tőségét. A vita mélységét mutatja, hogy az
1956-os forradalom céljaival azonosuló Italo
Calvino tüntetéseket szervezett, Antonio Gio-
litti pedig kilépett az olasz kommunista pártból
mondván: a demokrácia és a szabadság nem a
kommunizmus lényegét elfedő fügefalevél. Ké-
sőbb – részben 1968, a prágai tavasz hatására –
számosan, így például Napolitano is jelét adta,
hogy álláspontját megváltoztatta, sőt: a ma
olasz államfőjeként személyes politikai és er-
kölcsei kötelességének érezte, hogy a jubileum
alkalmából Magyarországra látogatva felkeres-
se Budapesten a mártír miniszterelnök, Nagy
Imre sírját.

Megihlette az olasz művészetet is a magyarok
1956-os forradalma. Oly mélyen a köztudat ré-
szévé lett Budapest 56-os ősze, hogy arról tánc-
dalok szóltak, Ignazio Silone pedig patetikus ta-
nulmányokat szentelt a témának. A Budapest-
ről a Corriere della Sera tudósító Indro Monta-
nelli Az álmok hajnalban meghalnak címmel
drámát írt, melynek filmfeldolgozása nagy si-
kert aratott. A film elkészítésében közreműkö-
dő *Pintér Lajos* a minap Szegeden beszélt 56-os,
majd olaszországi befogadásának elményeiről.
Ő is megerősítette, hogy az olasz politikai és
művészeti életben máig élénken él és hat 1956
emléke. A szabadság és a demokrácia eszméi
iránt fogékony olaszok nyitottan, szeretettel
fordultak 1956-ban a magyarság felé. A mosta-
ni jubileum alkalmából több városban, például
november 7-én Rómában is konferencián fog-
lalkoznak a magyar forradalommal, mert – val-
lották Bolognában is –: mindannyian 1956
gyermekei vagyunk.

Ú. I.

MAGYAROK BOLOGNÁBAN

Olaszország tárt karokkal fogadta 1956–57-ben a
házájukból menekülőni kényszerűlő magyarokat.
Csak a bolognai egyetem 27 magyar egyetemi hall-
gatónak és más értelmiséginek biztosított lehe-
tőséget életük és tanulmányaik folytatására. Az
1956-os forradalom emlékéit máig őrzi Itália szá-
mos településén legalább fél száz utca és tér neve –
megtisztelő ott hallani: Mártírok útja, Felkelők tere.

Vadászat az októberi nyárban

Poligám kakasok Luca szájában

Fotó: Segesvári Csaba

Kutyák és gazdáik figyelmesen hallgatják az eligazítást

Dina, Liza és Luca mellett tizenöt
elszánt férfi – indultunk vadászni az
októberi nyárban. Hogy mit kerestek
velünk a három „hölgy”? A három
vadászvizsla szuka segít a gazdikkal a
zsákmány becserkészésében.

A Szegedi Széchenyi Zsigmond ‘ Va-
dászársaság hivatásos vadásza, *Jusz-
ku István* gyors eligazítást tart. – Az el-
ső hajtást a Büdös ároknál kezdjük, vé-
gigörgetjük a szélét, majd az első leál-
lás a Rom tanyánál lesz. Aztán irány a
nádas az Égett istállónál!

Az emberek gyorsan elfoglalják helyük-
ket a hajtáshoz szükséges V alakzatban.
A szokatlanul meleg késő őszi időjárás
nem kedvez a kis csapatnak: a hidegben
a vadat a hóba fektethetik, ez gyorsan le-

Fácánok teritéken

Fotó: Segesvári Csaba

AVATÁS

Egyetlen vadász sem kerülheti el a sorsát; amikor először ejt el egy állatot, avatási szer-
tartáson kell átesnie. Ez minden egyes először lőtt vad esetén megismétlődik, azaz az el-
ső nyúl, az első fácán vagy az első őz újabb és újabb avatást jelent. Minden esetben a
vadász választ magának avatót, akit a mentorának tekint, és aki az adott vadfajt koráb-
ban már elejtette. A szertartás során a tetemet a földre terítik, ráhelyezik a vadász fey-
verét, arra a kalapját, majd a halom tetejére guggol, vagy fekszik az elejtő, akire az avató
egy faággal három jelképes ütést mér egy-egy jó tanács vagy intelem kíséretében.

húti a húst, ráadásul télen, amikor már
levágták a kukorica szárát, a vadászok
jobban tudnak tájékozódni, jobban látják
egymást. Ilyenkor, a betakarítás előtt a
vadászok gyakran csak hanggal segíté-
nek a másikkal. Esetünkben rutinos a
társaság, nagyon fegyelmezetten, szavak

nélkül is tökéletesen értik egymást. Péter
bácsi 36 éve vadászik ezzel a társasággal.

– Úgy látom, az idén kevesebb a
tyúk, biztosan nem olyan terméke-
nyek a kakasok – magyarázza. Azt is
megtudom, a fácán poligám faj, a nor-
mális ivararánya 1:5. Vagyis egy kakas-
ra öt tyúk is jut, egy jó évben egyen-
ként 4-5 fácánnal is gyarapíthatják a
szaporulatot. A megfelelő egyensúly
fenntartása miatt a vadásztársaságok
nem lőnek tyúkot, csak kakast – a mi
embereink is kizárólag a színes tollaza-
tú madárra tüzelnek.

A nyúl vadászatára is vannak korláto-
zások: – A társaságunk vadászható terü-
letén, 4200 hektáron 700-800 nyúl él-
het, amelyből 400 tartozik a törzsállo-
mányhoz. A nyúlak egyébként is sok a
ragadozója, így nálunk egy személy ma-
ximum négy nyulat vihet haza évente –
árulja el Juszku István.

Ekkor, mintegy végszóra-varázsütés-
re, egy felzavart nyúl fut el előttünk,
mentve az irháját, de a fürgé lábakkal
gyorsabb a kéz és az ész, és persze Ist-
ván puskájának söréte. A megsebzett

állat ugyan lohol tovább, de az utána
küldött kutya, Luca ellen nincs esélye.
A vizsla percek alatt a gazdája lába előtt
toporog a becserkészett nagy fülűvel.

Mire dél körül felszállunk a platós
UAZ-ra, hogy visszatérjünk a kiindu-
lási ponthoz, már jó néhány kisállat
csüng a platós jármű oldalán.

A terítéken végül négy nyúl és tíz fácán
fekszik. Lehetett volna több is az elejtett
vad, de a vadászok feleslegesen nem lő-
nek az állatokra, így jó néhány nyúl egy
kiadós futással úszta meg a találkozást.
„Sose legyen belőled kapzsi vadász!” –
mondja a mentor is a vadász avatásakor.

A Széchenyi Zsigmond Vadásztársá-
ság tagjai etetéssel, takarmányoztatás-
sal, a vadállomány felmérésével is fog-
lalkoznak és egészségügyi teendőket is
ellátnak. Telente 3-500 mázsa szemes-
takarmányt szállítanak ki az etetőkhöz.
A társaság tagjainak minden évben kö-
telező 10-15 napot dolgozni.

HORVÁTH LEVENTE

VIZSLANAP

A tacsókák, a kopók, a véredek és a vizslák
is kiváló vadászkutyák. Apróvadra – nyúl-
ra és fácánra – a magyar vizsla az egyik
legalkalmasabb, mert az egyébként sze-
leburdinak tűnő kutya megfelelő kiképzés
esetén szenvedélyesen, a gazdája pa-
rancsszavát betartva kutatja fel a zsák-
mányt. A vadászaton Dina, Liza és Luca is
bizonyította, hogy remek vadászkutyák. A
legjobb napja mégis a két éves Lucának
volt, hiszen vagy fél tucat nyúl és fácán
becserkészésében segédkezett.

Az SZBK olyan hely, ahová vissza lehet térni

Szeged és a nagyvilág között ingázik Nagy Ferenc

Pályakezdő éveit sok kutató külföldön
tölti – és sokuk haza is tér Magyar-
országra. Az SZBK-ba legalábbis sokan
hazatérnek. Nagy Ferenc hat évet élt
New Yorkban – leánya kettős állam-
polgár –, nyolcat Svájcban, a lehető
legpiacképesebb kutatóként. Ma már
Szegeden él, ám azóta is ingázik a
Tisza-parti város és a nagyvilág közt.
Közben kutatók generációit neveli ki.

Nagy Ferenc az MTA Szegedi Biológiai
Központ Növénybiológiai Intézetének
igazgatóhelyettese. Az SZBK-ban kezdte
annak idején pályáját, majd következett
sok éves kinntartózkodása a tengerentú-
lon és Svájcban. Hazatérte után az aka-
adémia gödöllői mezőgazdasági központ-
jának lett az igazgatója, s főlátva uta-
zott a németországi Freiburgba, Kölnbe,
a svájci Baselbe, a skóciai Edinburghba.
Havonta egy hetet ma is külföldön tölt.
– Nemzetközi konferenciákon ismerte-
tem eredményeinket. Meghívtak előadó
vagyok, nem én jelentkezem, hanem en-
gem invitálnak. A költséget a meghívók

fizetik – mondja. A freiburgi egyetemen
tiszteletbeli professzor, a kölni Max
Planck Intézet nemzetközi PhD-iskolájá-
nak elnökségi tagja – ilyen minőségeiben
is sokszor van távol Magyarországtól.

A kutatásban ma már létszükséglet a
nemzetközi együttműködés. – Az egyik
tudományos műhelynek egy bizonyos,
adott téma az erőssége, a másikkal a
másik és így tovább – ismerteti a helyzet-
tet. A kutatást lehetővé tevő összegek is
nemzetközies. Egy egyesült államokbeli
alapítványtól ötvenente százmillió forin-
tot kap munkacsoportja, pályázati pénz-
ként. Uniós pályázatokból is hasonló
összegekhez jutott a csoport az elmúlt
években. E pénzek a kutatásokban részt
vevők fizetését s a műszereket biztosít-
ják. A pályázatokat Nagy Ferenc készíti.

– Nagyon kellett a hosszas külföldi
életrészek ahhoz, hogy megtanuljak
mindenféle környezetben, bárhol dol-
gozni, piacképes eredményeket elérni,
menedzselni sokba kerülő kutatási pro-
gramokat – értékel az igazgatóhelyettes.
Az elmúlt tizenöt évben tizenöt doktor

került ki az általa vezetett műhelyből.
Ghánei, német, francia állampolgárságú
szakember éppúgy, mint ukrán és görög.
S vannak persze, magyarok is; jelenlegi
tanítványai közül épp most élnek sokan
külföldön, ugyanúgy, mint ő egykor. –
Világot kell látni, majd visszajönni –
mondja. Úgy van ez, mint a középkor-
ban, amikor a céhlegények szerteszóród-
tak Európában, majd megsokszorozó-
dott tudásanyaggal hazatértek. Ehhez
persze kell egy hely, ahová haza lehet
jönni, és Szeged, az SZBK ilyen hely.

F. CS.

A NÖVÉNYEK ÉS A FÉNY

A növények és a fény kapcsolata, moleku-
lális szinten: ezt vizsgálja a szakember.
Alapkutatásról van szó, eredményeinek
fő felhasználásával az alkalmazott kutatáso-
kat végzők módosítani tudják majd gazda-
sági növények tulajdonságait génsebésze-
ti, illetve hagyományos nemesítési mód-
szerekkel, a globális klímaváltozás körül-
ményeire.

Világot kell látni, majd visszajönni – mondja Nagy Ferenc

Fotó: Karnok Csaba